



HANDLINGSPLAN MOT MOBBING

Jfr. «Barns trivsel – voksnes ansvar»,
veileder fra Utdanningsdirektoratet (2012)

MONSSVEEN BARNEHAGE

*Trygge barn tør –
ulikhet er vår
styrke!*

NULLMOBBING

.NO

Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	2
2. Definisjon på mobbing.	4
3. Mål for barnehagens arbeid mot mobbing.	5
4. Tretrinnsmodell i arbeidet mot mobbing.....	6
5. Forebyggende arbeid.....	7
6. Hvordan avdekke mobbing?.....	9
7. Tiltak når mobbing oppstår.	10
7.1 Tiltaksplan	10
7.2 Referat fra møte vedr. mobbing/krenkende atferd i barnehagen.....	11
7.3 Sjekkliste 1 – barnehagens oppvekstmiljø	12
7.4 Sjekkliste 2 – barnehagens oppvekstmiljø	13

1. Innledning.

Barn har rett til omsorg. Alle voksne; foreldre, ansatte i barnehagene, politikere og andre, har plikt til å gjøre det vi kan for at mobbing ikke skal forekomme. Primært skal vi forebygge, sekundært gripe inn så tidlig som mulig.

Nasjonal og internasjonal forskning de senere år slår fast at det forekommer mobbing i barnehagen. Det presiseres at arbeidet mot mobbing derfor må starte tidlig, før skolealder og i barnehagen, i nært samarbeid med barnas hjem. Rammeplan for barnehagen (2017) sier: «Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette.»

Utdanningsdirektoratet har publisert veilederen «*Barns trivsel - voksnes ansvar, forebyggende arbeid starter i barnehagen*» (2012). Denne tar for seg arbeidet med å skape et godt psykososialt miljø hvor barna utvikler seg i trygge omgivelser med utfordringer tilpasset det enkelte barn. Veilederen er lagt til grunn for utarbeidelsen av vår handlingsplan mot mobbing. I tillegg vil vi bruke «*Rammeplan for barnehagen*» (2017), «*Mobbing i barnehagen*» (Barne- og familiedepartementet, 2012) og «*Du og jeg og vi to – et rammeprogram for sosial kompetanseutvikling*» (Kari Lamer, 2008).

Nyere forskning understreker betydningen av trygghet som base for en positiv sosial, følelsesmessig og kognitiv utvikling. Om barn blir utsatt for gjentatte negative handlinger fra voksne eller fra andre barn, blir barnehagen et utrygt sted å være. Vi i Monssveen barnehage ønsker med denne handlingsplanen å motvirke dannelsen av negative mønstre i barnegruppa, og vi vil være årvåkne og observerende overfor vårt oppvekst- og læringsmiljø og bruke enhver anledning til å forebygge mobbing.

De ansattes oppmerksomhet skal være rettet inn mot barns lek og samspill for å sikre at ingen barn blir oversett i en hektisk hverdag. Med en felles handlingsplan mot mobbing mener vi at vi er bedre rustet i denne kampen, både med hensyn til å forebygge, identifisere, avdekke og motvirke mobbing i vår barnehage.

Skulle vi oppdage at mobbing skjer, skal vi være beredt til å handle raskt og sette inn umiddelbare tiltak. Dette skal alltid skje i nært samarbeid med

foreldrene. Vennskap forebygger mobbing og vi voksne (både i barnehagen og i hjemmet) kan spille en avgjørende rolle som brobygger mellom barn, hvis vi bare er litt oppmerksomme og inkluderende og tar utgangspunkt i barns sårbarhet og behov for å bli sett.

25.oktober 2019

Berit Rydland

Daglig leder

2. Definisjon på mobbing.

Mobbing er gjentatt negativ eller ondsinnet atferd fra en eller flere rettet mot et barn som har vansker for å forsvare seg. Gjentatt erting på en ubehagelig og sårende måte er også mobbing. Atferden må finne sted 2 eller 3 ganger i måneden eller oftere for å defineres som mobbing. (Udir.no).

I Monssveen barnehage skal vi ha nulltoleranse som grunnlag for arbeidet med å forebygge og forhindre mobbing.

Men hva er mobbing? Vilkårlig erting er ikke mobbing. Konflikter og enkelttilfeller av slåssing og utestenging er heller ikke mobbing. Vi snakker altså ikke om mobbing når barn plutselig blir sinte på hverandre, tar leker fra hverandre eller springer opp i raseri over ett eller annet.

Mobbing er noe langt mer alvorlig:

- Mobbing er når en person eller en gruppe gjentatte ganger og over tid plager og trakasserer et offer
- Mobbing i barnehagen dreier seg om at noen barn plages og fornedres systematisk. Midlene som brukes kan være slag og spark, ignorering, utestenging og erting.
- Disse maktmidlene benyttes ikke tilfeldig, og de rammer ikke tilfeldig. De brukes systematisk over tid og rammer gjerne ett enkelt barn på avdelingen.
- Mobbing handler om makt og avmakt, og det er et skjevt maktforhold mellom den som mobber og den som blir mobbet

Mobbing blant småbarn kan forebygges ved at voksne er oppmerksomme på det enkelte barns trivsel og på samværmønstre i barnegruppen. Mobbing i barnehagen kan stoppes av aktivt deltagende voksne som griper inn når det er nødvendig. Hva skjer hvis mobbing i barnehagen ikke stanses? Både den som mobber og den som er blitt mobbet kan slite med uheldige væremåter mange år etter at de har forlatt barnehagen.

3. Mål for barnehagens arbeid mot mobbing.

1. Alle barn skal ha rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og mestring. Alle skal oppleve å få hjelp og støtte så tidlig som mulig.
2. Skape et barnehagemiljø med nulltoleranse mot mobbing både blant barn, ansatte og foreldre.
3. Øke personalets kunnskap om forebygging og håndtering av mobbing i barnehagen.
4. Etablere et konstruktivt samarbeid med foreldrene angående mobbing.
5. Fokus på vennskap, lek og sosial kompetanse som forebygging og beskyttelse mot mobbing.



«Trygge barn tør – ulikhet er vår styrke!»

Monssveen barnehages visjon.

4. Tretrinnsmodell i arbeidet mot mobbing.

1. Kunnskap om eller mistanke om krenkende handlinger i barnehagen

- På bakgrunn av at de ansatte har kunnskap om barns utvikling og behov vil de voksne alltid være observante i forhold til barns atferdsendringer og det sosiale samspillet mellom barn.

2. Barnehagens handlingsplikt.

Handling er avgjørende. Barn skal beskyttes og barnehagen skal være et trygt sted der ingen skal oppleve krenkelse uten tiltak gjennom handling:

- Hendelsen skal undersøkes
- Hendelsen skal varsles til ped.leder og styrer
- De ansatte skal gripe inn der det er mulig
- Styrer/ped.leder skal samarbeide med øvrige ansatte om løsninger og prosess
- Foreldre informeres og samarbeid opprettes så raskt som mulig,

3. Tiltak iverksettes og evalueres underveis og i etterkant

- Tiltakene skal alltid evalueres kontinuerlig, og det skal være tydelig hvem som har et særskilt ansvar for tiltakene og prosessen.



5. Forebyggende arbeid.

For å forebygge at mobbing skjer i barnehagen skal vi jobbe for å skape et trygt og godt miljø i barnehagen. For å oppnå dette vil vi:

1. Legge til rette for en god start der barna har sin egen primærkontakt og en avtalt tilvenningsperiode ved oppstart. Dette skal sikre at hvert barn blir sett og møtt av voksne.
2. Ha en aktiv holdning mot mobbing i hverdagen.
3. Sikre et godt samarbeid mellom barnehage og hjem, der foreldre og ansatte jobber sammen.
4. Ha tydelige verdier og være anerkjennende i møte med barnet.
5. Ha mobbing som tema i barnehagens møtevirksomhet, både med personalet og med foreldre.
6. Utarbeide et system for observasjon, refleksjon og tilbakemeldinger blant de ansatte for å forebygge mobbing.
7. Systematisk observere enkeltbarn og barnegrupper.
8. Jobbe systematisk med sosial kompetanse og barns samspill i lek ved å:
 - Ha vennskap, positivt samspill og mobbing som tema i samlinger med barna;
 - *Hjelpemiddel:*
 - *Kari Lamer, 2008: «Du og jeg og vi to».*
 - Jobbe med konfliktløsning med barna;
 - *Hjelpemiddel:*
 - *Kari Lamer, 2008: «Du og jeg og vi to».*

- Jobbe systematisk med språk og kommunikasjon;
 - *Hjelpemiddel:*
 - *Statped: Språkveiledere i barnehagen 2019/21 – SØVN og Gjøvik-regionen.*
 - *Rammeplan for barnehagen 2017*
- Ha samtaler med barna om hvordan de har det i barnehagen:
 - *Hjelpemiddel:*
 - *Veileder – Barns trivsel, Gjøvik kommune, 2013.*



"Barn, de skal man snakke til som til alle andre folk"
(Anne-Cath Vestly)

6. Hvordan avdekke mobbing?

De ansatte skal ha fokus på mobbing og avdekke dette gjennom:

- Vektlegging av voksenrollen:
 - Tilstedeværende, aktiv og tydelig i møte med barna
 - Balansere mellom å støtte og å utfordre barna i takt med deres behov
 - Ta barnets perspektiv og skape en god relasjon basert på trygghet og tillitt.
- Kartlegging av miljøet:
 - Systematisk observasjon av barnegruppa i inne- og utemiljø.
 - Kontinuerlig dialog om observasjoner, opplevelser og bekymringer
- Refleksjon og diskusjon om miljøet, barnegruppa og voksenrollen og rammebetingelser i hverdagen som påvirker.
- Åpenhet på avdelingen / huset om enkeltbarn.
- Systematisk observasjon av enkeltbarn der vi er bekymret.
- Barnesamtaler.
- Foreldresamtaler og nært samarbeid med hjemmet.
- Fokus på gruppeledelse (den voksne har ansvaret)
 - Være enige om grensesetting og konsekvenser
 - Gi og ta imot konstruktive tilbakemeldinger på en god måte
- Bevissthet rundt samlingsstund, hvilestund, turer etc (situasjoner som kan virke inkluderende / ekskluderende)

7. Tiltak når mobbing oppstår.

7.1 Tiltaksplan

Tiltak	Ansvar	Gjennomført sign./dato
1. Den som observerer mobbing informerer nærmeste leder straks. Tas opp på første avdelingsmøte. Beskriv så konkret som mulig hva som har skjedd. - Hva skjedde? - Hvem er berørt? - Hva gjorde den/de ansatte tilstede? - Hva er avtalt videre med barna?	Alle	
2. Snakk med de barna det gjelder om det som har skjedd. Her må det tas stilling til om barna skal snakkes med hver for seg eller sammen. Be barna komme med forslag til hva vi kan gjøre videre. Sammenfatt barnas forslag med det personalet har kommet fram til.	Ped.leder Event. den ansatte som barnet er tryggest på.	
3. Samtale med foreldre til begge parter	Ped.leder Event. også styrer	
4. Informasjon til hele personalet	Ped.leder/styrer	
5. Opprette et sosialt nettverk rundt barna det gjelder, eventuelt opprette tiltak som omfatter hele avdelingen/barnegruppa	Alle ansatte på avdelingen	
6. Evaluere status etter 1 – 2 uker på avdelingsmøte. Drøfte evt. videre tiltak	Ped.leder og øvrige ansatte på avdelingen	
7. Oppfølgingssamtaler med barna etter 1 – 2 uker.	Ped.leder og øvrige ansatte på avdelingen	
8. Oppfølgingssamtale med foreldre etter 2 uker	Ped.leder Event. også styrer	
9. Statusoppdatering og evaluering av prosessen min. 1 g. pr. mnd. til saken er løst.	Ped.leder og øvrige ansatte på avdelingen	

Det skal skrives referat fra alle møter.

7.2 Referat fra møte vedr. mobbing/krenkende atferd i barnehagen.

Skjemaet skal ligge i barnets mappe, kopi til foresatte.

Møtedato: _____ År: _____

Tilstede: _____

Hva saken gjelder:	Tiltak videre:	Ansvar:

Dato for neste oppfølgingssamtale: _____

Sted og dato: _____

Underskrift ansatt:

Underskrift foreldre:

7.3 Sjekkliste 1 – barnehagens oppvekstmiljø

Personalets forhold til barna				
Spørsmål:	JA – alltid	Ja – oftest	Nei – sjelden	Nei – aldri
Er personalet i vår barnehage anerkjennende og støttende i forhold til barns initiativ?				
Blir alle barn lagt merke til i like stor grad, uavhengig av type personlighet (innadvendt/utadvendt) ?				
Får noen barn stadig positiv oppmerksomhet fra personalet – mer enn andre barn i gruppa?				
Har vi lettere for å tro på noen barns forklaring på en konflikt enn andre barns?				
Er det noen barn i gruppa som vi tar mer kontakt med og finner på flere aktiviteter med enn andre?				
Er det noen barn i gruppa som vi tar lite kontakt med og sjelden tar initiativ til aktiviteter med? (Navn, følges opp)				
Klarer vi å involvere alle barn i fellesskapet, f.eks. i praten rundt matbordet, på tur, i samling osv?				
Har vi større tålmodighet med enkelte barn i gruppa enn andre når det gjelder å følge dem opp, hjelpe dem osv.?				
Blir noen barn raskere avbrutt eller avvist enn andre når de tar kontakt med oss?				
Er alle bevisst på at barn ikke alltid klarer å skille mellom spøk/ironi og alvor? (Har vi et bevisst forhold til å bruke ironi i dialog med barna?)				

7.4 Sjekkliste 2 – barnehagens oppvekstmiljø

Miljøet i barnehagen				
Spørsmål:	JA – alltid	Ja – oftest	Nei – sjelden	Nei - aldri
Er miljøet vårt preget av gjensidig omsorg, anerkjennelse, varme og respekt?				
Er samspillet i barnegruppa preget av likeverdighet og veksling mellom hvem som bestemmer og hvem som til enhver tid får være med?				
Er det en trygg og avslappet tone preget av humor, spontanitet, oppmuntring og glede?				

Sjekkliste 1 og 2 om barnehagens oppvekstmiljø skal jevnlig være et diskusjonsgrunnlag i personalgruppa; på avdelingsmøter, personalmøter m.m.